

48. celoštátna postupová súťaž a prehliadka detskej dramatickej tvorivosti.
Je súčasťou Scénickej žatvy.

L i s t y

denné spravodajstvo

DETSKEJ TÁLIE

25. máj 2019 (sobota)

vyhodnotenie 02

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA alebo

„Dopriadkovali sme po štyridsiatyôsmi krát“

Tak sme do-
priadkovali.
Už po šty-
ridsiatyôsmi
krát. Ešte dva roky a bu-
deme oslavovať jubileum.
Za celú odbornú porotu
by som sa vám všetkým
chcela poďakovať, pretože
robíte niečo výnimočné.
Niečo neobyčajné ako
*Neobyčajné deti slečny
Peregrinovej*, kde kaž-
dý z vás je hrdinom ako
v *Jánošíkovi#hľadanom
hrdinovi*. Zlatá priadka
je niečo ako *Marakéš*,
v ktorom sa premiestňuje-

me z príbehu do príbehu
z ilúzie do reality a na-
opak. Cítite všetky emócie
ako *Valeriánka* alebo ako
decká od triedneho učiteľa
pána *Štefánku*. Všetci ste
sa *Ale narobili* a snímam
pred vami pomyselný
divadelný klobúk. Aj keď
ste možno pre mnohých
ako *Múdry Matko* (, *ktorý
stretol hlupákov*), a nieke-
dy máte pocit, že chcete
odísť do *Savany_smart*, ale
bol by to len *Ďalší prípad!*
Niekoľko máte pocit, že ste
zakliati ako *Zhavranení*,
zavretí v klietke ako *Cisá-*

rov slávik, alebo aj *Mužom,
ktorý chýbal*. Na javis-
ko ste priniesli dôležitú
tému akou je *Eco* téma.
Aj s vedúcimi súborov
ste obetovali čas, priestor,
rodinu, kamošov, frajerov
a frajerky, domácich mi-
láčikov a tak ďalej, aby ste
sa dotkli našej divadelnej
duše. To je podľa mňa viac
ako získať Oscara.

Trinásť predstavení
počas štyroch dní priniesli
okrem veľmi šikovných
detí zaujímavé inscenácie,
v ktorých ste sa venovali
rôznorodým témam, ale
aj interpretačným štýlom.
Okrem originálnych autor-
ských tém sa stretávame
aj s adaptáciou literárnych
predlôh a jednej filmovej
predlohy. V scénografii
ste nenadužívali rekvizity,
ktoré by boli navyše a boli
z rôznorodého materiá-
lu. Vo všeobecnosti ste
pracovali s minimalistic-
kou scénografiou, v ktorej
vynikla vaša interpretá-
cia. V hudobnej zložke
to nebolo až tak ružové,

pretože vás niekedy hudba
„zvieďla“ na iné chodníčky
alebo ste vy spievali krajšie
ako bol samotný hudobný
podklad. Každopádne sme
na javisku videli zocene-
né kolektívy, v ktorých
funguje to mušketerske:
všetci za jedného a jeden
za všetkých.

Štyridsiatyôsmi ročník sa
končí a my už odraťavame
do štyridsiatehodeviateho.
Chcem vás poprosiť, aby
ste aj naďalej bádali, hľa-
dali, prinášali všetky témy
sveta, ktoré my nestíhame
preskúmať. Naozaj som
zvedavá s akým scénogra-
fickým materiálom budete
pracovať nabudúce (tohto
roku vyhrali baterky a mo-
bily ako rekvizity). Pracujte
na sebe aj naďalej, lebo
všetci sa máme v čom zlep-
šovať, prijímajte prosím
naše rady s pochopením
a úctou, presne tak ako my
vnímame vaše predstave-
nia. Prajeme vám šťastný
návrat domov a tešíme sa
na vás opäť o rok ☺

Katka Hitzingerová

Naša planéta, miesto života. Miesto, o ktoré by sme sa mali starať a vážiť si ho. Literárno-dramatický súbor pri ZUŠ, Malacky inscenoval dramatické predstavenie ECO. Bolo zamerané na našu planétu a životné prostredie. Tmavé prostredie na pódiu umožnilo divákovi dostať sa do nálady a tma zvýraznila osvetlené rekvizity. Hudba, ktorá nás sprevádzala počas predstavenia dodala dramatickosť na scéne.

HODNOTENIE ODBORNEJ POROTY

Súbor literárno-dramatického odboru ZUŠ Malacky si vybral tému ekológie, životného prostredia a stavu našej planéty, nášho vzťahu a chovania sa k nej. ECO je vlastne akýmsi poeticko-dokumentárnym tvarom, v ktorom sa strieda poézia Milana Rúfusa a rôzne dokumentaristické texty. Súbor pracuje precízne s odpadovým materiálom, s ktorým vytvára rôzne obrazy. Plastový odpad paradoxne fungoval ako niečo krásne a tvoriace

naše okolie, krajinu. Postupne sa toto krásno, ktoré bolo vytvárané plastovým odpadom premieňalo na obraz odpad, ktorý ničí naše životné prostredie. Často však chýbala osobná výpoveď, či obava o krajinu, životné prostredie, v ktorom žijeme. To jednak mohlo spôsobiť mechanické čítanie textov zo scenára na mikrofón aj jednak samotné faktografické a poetické texty, ktoré sa členov súboru akoby netýkali. Ak by tvorcovia jednotlivé obrazy rozpracovali, použili

POVEDALI NÁM O SEBE:

Lenka Ježeková a Emma Rybičková (Literárno-Dramatický odbor, ZUŠ, Malacky): *Naše predstavenie má názov ECO a jeho hlavná myšlienka je o rútení nášho sveta do záhuby. Musíme našu planétu udržiavať čistú, recyklovať. Na predstavenie nás pripravoval pán režisér Peter Pavlík, pôvodne sme s týmto predstavením nemali ísť na túto súťaž, malo to byť pre ľudí v Malackách. Nakoniec sme sa sem dostali, čo sme veľmi radi, získali sme plno zážitkov a skúseností. Všetky rekvizity a scény pripravoval náš režisér, pretože on už takéto podobné vystúpenie má za sebou. Chceli by sme sa vám všetkým poďakovať za podporu.*

by svoje autorské texty, či pozreli sa na ekologické katastrofy, ktoré sa dejú u nás, pôsobila by inscenácia ako apelujúca osobná výpoveď mladej generácie, ktorej li-

kvidujeme jej domov. Taktosme videli iba konštatovanie, ktoré nás však nijakým spôsobom nemobilizovalo, či neinšpirovalo.

Ján Hyža

DOBROTY DETSKEJ POROTY

ECO: *Toto by malo vidieť viac ľudí, bolo to naozaj pekné, Zem by sme nemali znečisťovať – malo to veľmi peknú myšlienku – nielen Čína, celý svet by sa mal zamyslieť – ale hovorili o odpade a všetky ich rekvizity boli ďalší odpad – dokázali len zo sáčkov spraviť tolko vecí: obraz človeka, ktorý „vycucal“ život z rastlín, podmorský svet, výpary z tovární, plávajúce odpadky, vyzeralo to veľmi reálne, tie scény mohli trvať aj dlhšie, veľmi dobre sa na to pozeralo – bolo to skôr bábkové divadlo, ale neboli s tými bábkami úplne zohraté (a počul som režiséra) – nemalo to konflikt ani hlavnú postavu, ten konflikt je s celým svetom – hudba tam hrala úplne celý čas, ale vlastne som si ju vôbec nevšimol, bolo to ako podprahové reklamy, ale načo je tam taká hudba, ktorú vlastne nevnímam? – škoda že viac nešušťali a nerobili tie zvuky viac sami – boli to iba také – pozreli sme si to, ale poviem si: bolo to pekné, ale nech začne niekto iný.*

POVEDALI NÁM O SEBE:

Andrea Hanulialová a Viktória (DDS Eňoňuňo, Kokava nad Rimavicou): *Naša hra je o rozpade rodiny kde sa rozvzdávajú otec a mama. Najviac sa to dotklo dieťaťa a vytvára si vlastný svet s obľúbenou hračkou. Pripravovala nás približne päť mesiacov naša pani učiteľka Eva Švingálová.*

Ako zvládáte zabudnutý text? Andrea: *Máme scény založené aj na improvizácii aj na naučených textoch. Improvizáciu si trénujeme práve kvôli tomu spomínanému výpadku...*

DOBROTY DETSKEJ POROTY

SAVANA_smart: *O deťoch, ktoré nevedeli žiť bez mobilov a pripojenia – nepochopili sme konflikt medzi rodičmi a deťmi – čo bola vlastne tá savana? – ja som ju pochopil ako nejaké drsné miesto, kam deti utekajú ako do iného sveta, robia si tam párty a čo chcú – deti skončili ako otroci wifi-ny – nepochopili sme to gesto, keď krúžili rodičom nad hlavami – takže tí rodičia v savane zomreli? – rodičia boli oblečení rovnako aj keď boli v role detí s mobilmi, mohli ich nejakým odlišiť, aby sme ich poznali – dobrá hudba – tieňohra fajná, odhalila rôznych rodičov – sociálne siete a internet od seba ľudí vzdaluje – všetkého veľa škodí.*

POVEDALI NÁM O SEBE:

Adam Trcka a Ester Rebeca Lauf (DDS Malina, ZUŠ, Košice): *Naše predstavenie je o závislosti na moderných technológiách. Inšpiráciu sme čerpali z poviedky Raya Bradburyho – Savana. Pripravovala nás Mirka Lauffová približne rok. Naša režisérka je super a veľmi milá, tvrdo sme pracovali aby sme sa dostali až sem, ďakujeme.*

DOBROTY DETSKEJ POROTY:

ĎALŠÍ PRÍPAD!: *Bolo vidieť že to dieťa z reality sa vžila do svojho obľúbeného plyšáka a snažila sa vyriešiť svoju situáciu akoby cez jej príbeh – stále si predstavovala ten svet cez zvieratká, ale boli to jej rodičia, preto by sme im aj prepáčili to, že keď už hladali Andy, mali na hlave zajačie uská – otec zajac bol iný frajer, ten sa stále usmieval – chvíľami som im nerozumel, akoby nepochádzali zo Slovenska – vlastne sa nakoniec spojili, pri hľadaní tej Andy, ale vlastne to nemalo jasný koniec, ako to dopadlo pre Andy – aj preto že diváci chceli 3x tleskať: keď ju našli, keď pani sova ukončila prípad a keď Andy zase zostala rovnako stratená v lese ako na začiatku, čiže sa vlastne nič nezmenilo, aj keď nechala rodinku zajačích plyšákov v starom dome.*

NEBOJTE SA BYŤ NÁROČNÍ! Inšpirácie z profesionálneho divadla

Ostrovmi dramaturgickej istoty v slovenskom divadle pre deti je tvorba Andersena, Dobšinského a bratov Grimmovcov. Na tom, pravdaže, nie je nič zlé. Deti potrebujú klasiku, archetypy a jasné rozlíšenie dobra a zla. Je však nepochybné, že deti dnes potrebujú aj neformálne vzdelávania (ktoré im divadlo môže poskytnúť) v mnohých náročných oblastiach ako sú bezpečnosť vo virtuálnom svete, šikana, problémy v rodine, ale aj migračná kríza či nenávisťné prejavy a útoky na vybrané skupiny obyvateľstva (na úrovni politickej, ale aj priamo v škole či na ihrisku)..

Dramaturgicky náročné inscenácie, ktoré slovenské divadlá ponúkajú, môžu byť nielen pozvánkou na estetický zážitok a podnetom na vážnu diskusiu s deťmi, ale aj inšpiráciou pre vás, ktorí s deťmi pracujete. Možno v nasledujúcom zozname nájdete nejaké dramaturgické podnety.

Zoznam je výťahom z konferenčného príspevku Náročné témy v divadle pre deti a mládež, ktorý odznel v apríli 2019 na konferencii Divadlo pre deti v prešovskej Virole, centre pre umenie. (Viacero textov je dostupných

v Knižnici Divadelného ústavu Bratislava.)

Podnetné inscenácie pre deti:

■ Divadlo PIKI Pezinok

- K. Aulitisová – T. Lehenová: O deviatich mesiacikoch (podľa T. Lehenovej: Je Miška myška?)
- Bábkové divadlo na Rázcestí Banská Bystrica
- E. Hoffmanová [Iveta Škripková]: Tatrancy
- M. Gušniowska: Dobrú chuť, Vlk!
- M. Ende: Tieňové divadlo pani Ofélie

Lenka Dzadiková / teatrologička, Divadelný ústav Bratislava, monitoringdivadiel.sk

■ Bratislavské bábkové divadlo

- J. Rázusová: Adventura humana (bude na festivale Dotyky a spojenia v Martine)
- K. Jánošová – I. Prochádzková: Myška nie je líška (podľa I. Prochádzkovej: Myši patrí do nebe)

■ Bábkové divadlo v Košiciach

- Marta Gušniowska: Lišiak a Lišiačik
- **Katedra bábkarskej tvorby DF VŠMU**
- W. Erlbruch – P. Palik: Kačka, Smrť a tulipán (posledné predstavenie môžete vidieť na festivale Dotyky a spojenia v MT 17. 6. 2019)

Podnetné inscenácie pre mládež:

■ Bratislavské bábkové divadlo

- I. Brežná – K. Aulitisová: Na slepáčich krídlach
- K. Aulitisová a kol. autorov: Príbehy stien
- **DJGT Zvolen:** Denník Anny Frankovej
- **Nové divadlo Nitra:** Anna Franková
- **Divadlo Nová scéna Bratislava:** Domov. Kde je ten tvoj?
- **DJP Trnava:** Kopanec

Organizátori celoštátnej súťaže a prehliadky na návrh odbornej poroty udeľujú tieto ceny a ocenenia:

- **Hlavná cena a priamy postup na Scénickú žatvu Martin 2019 a festival TvorBA 2019, Zlaté pásmo, vecná cena NOC Bratislava**
 DDS MoDRé TRaKy, ZŠ s MŠ, Lúky 1226, Vrábľa za inscenáciu **ZHAVRANENÍ**
- **Zlaté pásmo a špeciálna cena za kolektívnu interpretáciu, vecná cena MsKS Šaľa**
 DDS Bebčina, ZUŠ Štefana Baláža, Nová Dubnica za inscenáciu **ALE SME SA NAROBILI!**
- **Cenu primátora mesta Šaľa organizátori udeľujú na návrh Detskej poroty – Detské fórum, Bronzové pásmo**
 Divadlo Tribunalis, ZUŠ J. L. Bellu, Liptovský Mikuláš za inscenáciu **ŠTEFÁNKA**
- **Strieborné pásmo a špeciálna cena za autentické spracovanie témy, vecná cena KOS Nitra**
 Zvončeky z Kapušian III., SZUŠ, Kapušany za inscenáciu **MÚDRY MAŤKO A HLUPÁCI**
- **Strieborné pásmo a špeciálna cena za javiskové spracovanie témy, vecná cena CVC Šaľa**
 DDS DRIM pri ZUŠ J. Rosinského v Nitre za inscenáciu **MUŽ, KTORÝ CHÝBAL**
- **Strieborné pásmo**
 Detské divadelné štúdio Ochotníček, Púchov za inscenáciu **MARAKÉŠ**
- **Bronzové pásmo a špeciálna cena za precíznu prácu s materiálom, vecná cena Spoločného školského úradu Šaľa**
 Literárno-dramatický odbor, ZUŠ, Malacky za inscenáciu **ECO**
- **Bronzové pásmo**
 Divadlo ZUŠ, Slovenská Lupča za inscenáciu **VALERIÁNKA**
- **Bronzové pásmo**
 SPAD, ZUŠ, Svidník za inscenáciu **CISÁROV SLÁVIK**
- **Bronzové pásmo**
 Vaša banda, ZUŠ Ferka Špániho, Žilina za inscenáciu **JÁNOŠÍK#HLADANIE HRDINU**
- **Bronzové pásmo**
 Divadlo na kolene, ZUŠ, Cífer za inscenáciu **NEOBYČAJNÉ DETI SLEČNY PEREGRINOVEJ**
- **Bronzové pásmo**
 DDS Malina, ZUŠ, Bernolákova 26, Košice za inscenáciu **SAVANA_smart**
- **Bronzové pásmo**
 DDS Eňoňuňo pri ZŠ a MŠ, Kokava nad Rimavicou za inscenáciu **ĎALŠÍ PRÍPAD!**

Šaľa 25. mája 2019

48. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka detskej dramatickej tvorivosti je súčasťou scénickej žatvy

Mestské kultúrne stredisko, Šaľa, 22. – 25. mája 2019

Podujatie sa uskutočnilo s podporou Ministerstva kultúry SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Nitrianskeho samosprávneho kraja a pod záštitou primátora mesta Šaľa.

- Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.
- **VYHLASOVATELIA:** Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
- **ODBORNÝ GARANT:** Národné osvetové centrum, Bratislava
- **ORGANIZAČNÝ GARANT:** Mestské kultúrne stredisko pri meste Šaľa
- **SPOLUUSPORIADATELIA:** Mesto Šaľa, Krajské osvetové stredisko v Nitre, Okresný úrad Nitra, odbor školstva, Základná umelecká škola v Šali, Spoločný školský úrad, Šaľa, Centrum voľného času, Šaľa
- **LEKTORSKÝ ZBOR:**
- **ODBORNÁ POROTA:** Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD., MgA. Ján Hyža, PhD., Mgr. art. et. MgA. Daniela Evjaková PhD., Mgr. art. Alena Lelková, MgA. Kateřina Šteidlová
- **DETSKÉ FÓRUM:** Mgr. MgA. Barbora Jurinová

Ministerstvo kultúry vyhlásilo rok 2020 za ROK SLOVENSKÉHO DIVADLA

Rok 2020 bude z pohľadu divadelnej histórie výnimočný. Celá kultúrna verejnosť si pripomenie 100. výročie založenia Slovenského národného divadla – 1. marca 1920. Jeho vznik otvoril novú éru v dejinách slovenského divadla. Súčasne si v roku 2020 pripomenieme 190. výročie uvedenia prvého slovenského ochotníckeho predstavenia – Liptovský Mikuláš, 22. augusta 1830.

Tieto významné jubileá celonárodného významu sú vzácnou príležitosťou nahliadnuť do minulosti, pripomenúť si dôležité mílniky v dejinách slovenského ochotníckeho (amatérskeho, neprofesionálneho) divadla, ako aj osobnosti, ktoré formovali vývoj slovenského ochotníckeho divadla. S ohľadom na význam spomenutých výročí a prínos osobností do rozvoja umenia a kultúry národa v spojení s modernými slovenskými dejinami navrhlo Ministerstvo kultúry SR na podnet Slovenského národného divadla, Divadelného ústavu a Národného osvetového centra vyhlásiť rok 2020 za Rok slovenského divadla. Okrem týchto výročí si v roku 2020 pripomenieme aj okrúhle výročia viacerých významných osobností, ktoré ovplyvnili vývin slovenskej divadelnej kultúry.

Vyhlásenie roku 2020 za Rok slovenského divadla treba vnímať ako významnú celospoločenskú udalosť. Mal by dominovať v činnosti divadiel, profesionálnych a neprofesionálnych umeleckých súborov, festivalov, kultúrnych organizácií a umeleckých škôl, ale aj v činnosti a v plánoch osvetových a kultúrnych stredísk.

Rok 2020 prinesie z hľadiska histórie slovenského ochotníckeho divadla spomienku na významnú udalosť, ktorá sa odohrala v Liptovskom Mikuláši pred 190 rokmi. 22. august 1830 sa pokladá za deň vzniku slovenského ochotníckeho divadla a zároveň začiatok našich novodobých divadelných dejín. V tento deň odohrali prevažne mikulášski študenti a mládež veselohru Jána Chalupku Kocúrko. Organizátorom a ústrednou postavou tohto divadelného podujatia

bol vydavateľ kníh Gašpar Fejérpataky-Belopotocký. K výročiu uvedenia Chalupkovej hry v slovenskom jazyku pripravujú divadelníci v Liptovskom Mikuláši osobitný program.

Od roku 1830 sa datuje aj niekoľkoročná systematická činnosť Divadla slovenského Swato-Mikulášskeho, ktorá bola vzorom a podnietila založenie ochotníckeho divadla aj v ďalších slovenských mestách (Ján Francisci v Levoči) či na vidieku (Samuel Jurkovič v Sobotišti). V 19. storočí formovali divadelný život na Slovensku dramatici Ján Chalupka, Ján Palárik a Jonáš Záborský, mladí štúrovci v Sobotišti a Levoči a jedna z prvých slovenských herečiek Anička Jurkovičová. Do vzniku Česko-slovenskej republiky prispeli k rozvoju slovenského divadelníctva významnou mierou aj Pavol Országh Hviezdoslav, Jozef Gregor-Tajovský, Jozef Holý či vtedy najuvádzanejší dramatik Ferko Urbánek. Najvýznamnejším ochotníckym divadelným súborom sa stal Slovenský spevokol v Martine.

Ochotnícke divadlo polo-

žilo základy celej divadelnej kultúry na Slovensku, pretože pôvodná dramatická literatúra a herecké zázemie vytvorili živnú pôdu rozvoju slovenského profesionálneho divadla.

Na základe výzvy Ministerstva kultúry SR aj Národného osvetového centra oslovuje všetky regionálne osvetové a kultúrne strediská, kultúrne zariadenia, divadelné súbory, občianske združenia, jednotlivé osobnosti a všetkých divadelníkov, aby sa pripojili k podpore a tvorbe Roka slovenského divadla vo svojich regiónoch a miestach svojho pôsobenia.

Pozornosť Roku slovenského divadla venuje aj Fond na podporu umenia už v roku 2019. Pre ďalší rok 2020 sledujte jeho informácie a odporúčania, výzvy na predkladanie žiadostí o finančné prostriedky, plánujte programy k téme a využite ho v plánoch svojej činnosti.

Nech je rok 2020 pre všetkých divadelníkov a milovníkov divadla obdobím jeho hlbšieho spoznávania, novej divadelnej tvorby a radostného spoločného stretávania sa.

Detský divadelný súbor Malina inscenovala hru „SAVANA_smart“. Vznikla na motívy poviedky Raya Bradburyho – SAVANA. Predstavenie osviežili spevom, svetelnými efektami, tancom a pesničkami. Herci sa snažili poukázať na dnešnú generáciu detí, pre ktoré sú technológie najväčšou prioritou. Mali by sme sa zamyslieť, či je dôležitejší náš život alebo status na sociálnej sieti.

HODNOTENIE ODBORNEJ POROTY

Predstavenie na prvý pohľad zaujalo svojou vizuálnosťou. U inšcenátorov bolo možné badať cit pre prácu s obrazom a hudbou. V inscenácii nebola núdza o javiskové nápady, autori sa nebáli veľkých scénických giest. Také bolo spustenie obrieho blikajúceho nápisu WIFI a zobrazenie ľudu skláňajúceho sa pod tiahou svojich mobilných telefónov pred „wifimodlou“, či odvedenie postáv omámených mobilom do divokej „savany“ (v tieňohre)...

Niektoré obrazy ostali v popisnej ilustratívnej podobe, iné ostali naopak nedotiahnuté, nejasné. Niektoré boli príliš všeobecné zjednodušujúce, iné konkrétne s nejasným zaradením do príbehu. Tento rozpor sa stal prí-

značný pre celú inscenáciu. Inscenácia začínala naliehavou heslovitou scénou, aby nám hneď na začiatku vykričala nebezpečnosť závislosti od mobilov, počítačov a ďalších technológií umožňujúcich online pripojenie. Mali sme dojem, že nejde o zobrazenie výpovede detí, interpretácia naznačovala skôr nejaké čítanie úryv-

kov statusov (scén, zobrazujúcich závislosť na IT technológiách, sme videli v inscenácii mnoho, vždy inak scénicky stvárnených, nie vždy však nesúcich nejakú novú informáciu). Postupne sme videli ako sa od kolektívneho hrdinu prechádza k jednotlivcom. Z masy detí sa vyčlenilo niekoľko rodičov strachujúcich sa o svoje deti za-

vreté v izbe vo virtuálnom svete. Videli sme niekoľko párov rodičov v rovnakej situácii, čo pôsobilo skôr ako odkaz na podobnú situáciu rodičov všeobecne, než na nejaký konkrétny príbeh. Ten sme začali čítať takmer až v závere. Na konci inscenácie vidíme dve deti, brata a sestru, vidíme akési ukončenie ich príbehu, ktorý sa pred

nami ale, žiaľ, neodohral. Žiadalo sa nám pre zrozumiteľnosť omnoho skôr vyčleniť týchto jednotlivcov. Mätúco pôsobilo aj prestupovanie postáv z detí do rodičov a naopak, nie vždy sme sa orientovali, kto je kto. Prvou situáciou, kde sme začali vnímať konkrétny príbeh, bola scéna, keď deti vybiehajú z izby, kde programovali a sú od krvi. Až tu začíname mať pocit, že tu nejde len o akýsi filozofický prípad „deti versus rodičia“ v kauze „záchrana detskej duše“. Prvýkrát sa tu zjaví príbeh konkrétnych postáv. No nebolo nám jasné, o čo v tej scéne ide, čo presne sa stalo. Čia je krv, prečo sú deti od nej, čo presne sa deje v izbe (počujeme

len, že deti programujú, vidíme v tieni ohre niečo ako party), kto sú tieto deti. Rodičia a dve deti vzápätí opäť miznú v mase kolektívu a s nimi i príbeh. Informácia o zakrvavených deťoch pôsobí v túto chvíľu trochu scestne. Ak inscenátori chceli v tejto chvíli hrať na tajomnú nôt, bolo by dobré jej pripraviť už vopred pôdu, a myslieť na to, že budeme gradovať smerom k myslickému koncu i v ďalších scénach a nestratiť hrdinov príbehu v kolektíve. Vo chvíľach kolektívnych výpovedí, nie je jasné, že ide o kolektívnu postavu, teda že kolektív hrá jedného hrdinu nejakého príbehu, čítame konanie detí ako konanie viacerých postáv, masy –

ak to tak nemalo byť, bolo by dobré väzbu na jednu postavu zvýrazniť, zdá sa, že by to výstavbe príbehu pomohlo. Akoby sa v scéne vybiehajúcich detí z izby s krvavými tričkami lámal žáner hry z akejsi agitačnej analógie bez postáv do mystického príbehu nejakej konkrétnej rodiny. Podobne nejasná ostáva i scéna zmiznutia rodičov (že išlo o rodičov sme si potvrdili až v nasledujúcom dialógu pri raňajkách súrodencov). Nevieme, čo presne sa stalo za plentou, kde rodičia zmizli. Opäť sa nám vynárajú dve deti z masy a z ich dialógu pri raňajkách sa dozvedáme, že majú pocit viny za zmiznutie rodičov. Z predlohy vieme, že deti svojich rodičov zabili, za to, že im zakázali ich obľúbený únik z reality – návštevu Savany. Zo scény zmiznutia dvoch členov súboru za plentou sme sa, čo sa stalo, len dohadovali – zhltnú rodičov hra, urobili im niečo deti, zamkli ich deti v izbe, stalo sa niečo rodičom? Nebažíme po popisnosti, vyjadrenie cez obraz

môžeme len podporiť. No mali by sme dostať viacero kľúčov v priebehu inscenácie, aby sme obraz mali možnosť dešifrovať.

V záverečnom obraze vidíme ozajstný kontakt súrodencov na proscéniu. Ide hádam o prvý kontakt, ktorý by vyjadroval vzťah medzi nimi. Z ich opierania sa o seba sme mohli čítať vzájomnú súdržnosť a bolesť, ako i pocit samoty v okolitom svete. V kombinácii s dianím v zadnom pláne, kde sme videli už spomínanú scénu „skloneného ľudu pred wifi-modlou“, reprodukovanou piesňou a jej cynickým textom „Sorry mom“ išlo o sugestívny obraz.

Prácu s hudbou v inscenácii možno celkovo vyzdvihnúť, tiež zmysluplnú prácu so zvukmi, ktoré scény dopĺňali, podporovali atmosféru nielen ilustračne, ale i posúvali a pomáhali dopovedať ideu. Inscenácia by po akomsi dramaturgicko-režijnom uprataní určite mohla byť zaujímavým počínom, na ktorý by sme sa radi pozreli znovu.

Daniela Evjáková

ĎALŠÍ PRÍPAD!

DDS Eňoňuňo, ZŠ a MŠ, Kokava nad Rimavicou

Réžia: Eva Švingálová, Katarína Repková, Stanislava Laurincová

HODNOTENIE ODBORNEJ POROTY

Divadelní soubor Eňoňuňo z Kokavy převedl na jeviště knihu Jacqueline Wilsonové *Dítě do kufru*, která přináší současný téma střídavé péče.

Příběh dívky Andy, která řeší svou situaci po rozvodu rodičů, podávají tvůrci inscenace ve dvou rovinách. V první vidíme Andy schovanou v domečku, která nám vztahy s ostatními postavami přibližuje pomocí hry s plyšáky, které vytahuje z kufru. Tato rovina je funkční. Skrze hereckou akci s hračkami (např. stříhání opice) jsou nám jasně sdělené vztahy a postoje Andy k daným postavám. Zároveň jasně uvádí situace druhé roviny inscenace – Andiny vzpomínky a představy, sny, ve kterých její postavu zastupuje její oblíbený plyšák zajíček Ředkvička a ve kterých oživí plyšáci představují Andiny rodiče, jejich nové partnery a Andiny nevlastní sourozence.

Ztvárnění druhé roviny inscenace se potýká s řadou problémů. Pokud děti nemají oporu v jasném charakteru postavy a její motivaci, svoje dialogy pouze přeříkají. Nejasné vytyčení toho, co chce soubor danou situací sdělit, vede děti k tomu, že ji pouze přehrají bez vnitřní účasti. Když se ale mají o co opřít, jejich postavy i situace, které hrají, získávají náboj a uvěřitelnost. Platí to u papouščí matky a dcery nebo bratra opičáka. Situace, kdy si s Ředkvičkou hrají na Noemovu archu, zrcadlí hravost skutečných dětí.

Dětem neusnadňují práci ani výtvarné prostředky, kterými jsou postavy ztvárněny. Popisná ouška jejich projev omezují, musí hlídat, aby jim z hlavy nespadly. Dobrou cestu, jak podpořit v diváčích představu, že ožívají plyšová zvířata, se kterými si Andy hraje, ukazují kostýmy papouščí rodiny. Ty pracují se stylizací

Amatérski herci z DDS Eňoňuňo nám inscenovali divadelné predstavenie „Ďalší prípad!“ Zaoberalo sa vzťahom dcéry a rozvedených rodičov. Herci a réžia osviežili tento príbeh personifikáciou. Hlavná hrdinka bola zajacom, rovnako tak ako aj jej rodičia. Matka sa zoznámila s opičiakom, ktorý mal dcéru a syna. Jej otec si našiel rodinku papagájov. Hlavná hrdinka sa však nevedela rozhodnúť, či má bývať s otcom, alebo matkou.

a pouhým náznakem, který je pro diváka jasně čitelný a dětem umožňuje svobodný projev.

Je potřeba ještě vyjasnit konec inscenace, který diváka spíše znejišťuje. Není zcela jasné, proč skutečnou Andy hledají zvířecí postavy, proč se všechny rodiny tak snadno usmířují a radostně odchází, proč Andy opět přichází ke svému kufru,

bere zajíčka a odchází dál hledat. Aby to pro diváka bylo čitelné, měla by se podpořit snovost, nereálnost hledání a smíření (např. větší stylizací), abychom pochopili, že se jedná pouze o Andino přání. To usnadní pochopení úplného závěru inscenace, kdy Andy odchází dál hledat řešení svojí situace a svého zázemí.

Kateřina Šteidlová

HLAVNÝ PARTNER:

U. fond na podporu umenia

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Partneri:

*Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Krajské osvetové stredisko v Nitre,
Mesto Šaľa, Národné osvetové centrum Bratislava*

ORGANIZAČNÝ PARTNER:

MEDIÁLNI PARTNERI:

SPONZORI:

Listy

denné spravodajstvo

DETSKEJ TÁLIE

Vydalo: Mestské kultúrne stredisko Šaľa v spolupráci
s Národným osvetovým centrom Bratislava

Adresa: SNP 16, 927 01 Šaľa, tel.: 031 / 770 4051

Realizačný tím: MsKS Šaľa, Realexpo, s. r. o.

Redakcia: Róbert Lešš, Paulína Ložiová, Katarína Marková,
Ivan Aľakša

Foto: Martin Dičér. **Grafická úprava:** Fantázia media, s. r. o.

Náklad: 320 ks, nepredajné

Rok vydania: 2019